

"O zevk için ona girenler, ondan çıkmak istemiyorlar; hodgâmlıkla, en yüksek merteye zannediyorlar." Vahdet-i Vücut dairesindeki evliyaya "hodgâm" denilmesi uygun mu, izah eder misiniz?

"Hodgâm" kelime olarak, *yalnızca kendini dert edinen, bencil, sadece kendini düşünen, kendi gamını çeken, diğergâm olmayan ve kendini beğenmiş* gibi mânalara geliyor. Bu tarz bir hodgâmlık nefis ve hevasının esiri, ya da imanı zayıf kimselerin hodgâmlığıdır. **Vahdet-i vücut dairesine girmiş evliyalar bundan münezzehtir.**

"O zevk için ona girenler, ondan çıkmak istemiyorlar, hodgâmlık ile en yüksek merteye zannediyorlar." ifadesindeki hodgâmlık kelime mânası ile değil, içine girmiş olduğu meşrebin vermiş olduğu cezbe ve sekir (manevî sarhoşluk) halinin başka hiçbir şeyi göstermeme halidir.

Şöyle düşünelim, güzel ve ışıklı bir odaya giren birisi odanın cazibesine kapılıp; **"Ben başka bir ışık göremiyorum, en parlak ve en şa'şaalı ışık budur, bundan daha iyisi olamaz."** dese, bu bir çeşit hodgâmca bakıştır. O kişi, o an için cezbe ve geçici sarhoşluk halinde olduğu için, o halinden mazur sayılıyor. Yani kişinin kendisi hodgâm değil, ama içinde bulunduğu cezbe hâli hodgâmca bir hâldir.